

עש"ק תצוה (זכור) ה'תשפ"ג שנת הקהל' | מחיר: 5 ש"ח

הַלְּבוּת

גליון 637

ב"ה

שְׁנֵנָה

גליון שבועי

י"ל ע"י מכון הלכה חב"ד (ע"ר)

הזמן גרמא

כח של שושן הבירה

גם לזה שנמצא במעמד ומצב שלעת-עתה ה"כרך" שלו חרב, רחמנא ליצלן, אבל בימות יהושע בן נון (המקבל הראשון ממשא רבינו) הי' מוקף חומה, היינו, שבעבר היתה לו שייכות לתומ"צ ול"מאור" שבתורה זוהי תורת החסידות - הרי גם זה בלבד מספיק שזוכה ויש לו את כל הכח שב"שושן הבירה", עיר הבירה של מלך מלכי המלכים הקב"ה..

(משיחת חג הפורים ה'תשי"ב)
באדיבות 'מטה הקהלת קהילות העולמי - 770)

חסימת אויר
לוונטה בשבת
טכנולוגיה בהלכה

10

פורים קטן
באמצ'סלב
נזכרים ונעשים

8

כל הפושט יד
צדק ומשפט

6

זה המחויבות שלך, לאביונים שלך, בעיר שלך.
עניי עירך קודמים!

תרמו עכשיו

טלפון: 02-3011707 או בלינק המצורף
בנק מרכנתיל 17 | סניף 740 | חשבון 94995968
קופת הצדקה חב"ד ע"ר (לא לציין 'עבור מחמת לאביונים')

- יחי אדונו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד -

הג שמח?
לא לפני שדאגנו להם.

יחי אדונו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

סעודת פורים

מתי מסיימים את סעודת פורים?
והאם אומרים בברכת המזון של
סיום הסעודה 'ועל הניסים'?

יום ראשון **משתה ושמחה**

אחת ממצוות יום הפורים היא מצות משתה
ושמחה, כמו שכתוב במגילה: "לעשות אותם
ימי משתה ושמחה". את סעודת הפורים
צריכים לקיים ביום, כאמור "ימי משתה",
ואם עשה את הסעודה בלילה - לא יצא ידי
חובתו. וטוב לעסוק מעט בתורה לפני שיתחיל
הסעודה, אך לא יאריך מדי, כדי שלא יימנע
מלקיים סעודת פורים.

אסתר ט, כב. מגילה ז, ב. טושו"ע ונו"כ או"ח סתרצ"ה ס"א ב.
ראה התועודיות תשמ"ו ח"ב ע' 836-835 והערה 67.

יום שני **זמן הסעודה**

לפני סעודת פורים מתפללים תפלת מנחה
בשעה מוקדמת, בכדי להספיק לערוך סעודת
פורים כראוי מבעוד יום. לכתחילה יש להתחיל
את הסעודה זמן ניכר לפני השקיעה, על מנת
שיוכלו לקיים את מצות המשתה והשמחה
מבעוד יום, ומנהגו להמשיך את הסעודה
בליל ט"ו, באופן שזמן חשוב מהסעודה יהיה
בלילה. ומי שלא הספיק להתחיל את הסעודה
בשעה מוקדמת, יודרו לאכול כביצה או
לפחות כזית לחם, וישתה יין לפני השקיעה.

רמ"א סתרצ"ה ס"ב. ספר המנהגים ע' 74. וראה שו"ת התעוררות
תשובה ח"ג ס"י שגא. שיחת פורים תשי"ט (תו"מ חכ"ה ע' 138).
התועודיות תשמ"ה (ח"ג ע' 142).

זמני השבוע

זמני שבת תצוה:

יציאת שבת:		כניסת שבת:	
18:16	ת"א	17:19	ת"א
18:15	י-ם	17:02	י-ם
18:15	חיפה	17:11	חיפה
18:16	באר-שבע	17:20	באר-שבע

זמני היום המוקדמים לשבוע כי תשא

04:04	עלות השחר (120 דקות)
04:52	עלות השחר (72 דקות)
05:13	זמן ציצית ותפילין
06:03	הנץ החמה (זריחה)
08:56	סוף זמן קריאת שמע
09:56	סוף זמן תפילה
11:53	חצות היום והלילה
12:23	מנחה גדולה
16:29	פלג המנחה
17:42	שקיעת החמה
18:06	צאת הכוכבים

זמני היום המוקדמים לשבוע זה (אופק ת"א)

יוצא לאור ע"י מכון הלכה חב"ד (ע"ר)

☎ **קו לרב:** 077-2251770

☎ **טקסט לרב:** 055-7081737

🌐 **מדיה הלכה:** vod.smslarav.co.il

🌐 **הנוגל של ההלכה:** smslarav.co.il

📞 **טל/וואצאפ:** 02-3011770

📧 **דוא"ל:** publish@smslarav.co.il

📧 **מחלקת פרסום:** Sales@smslarav.co.il

אין המערכת אחראית לתוכן הפרסומים בעלון.

📧 **לתרומות והצטרפות לאגודת התומכים:**

🌐 smslarav.co.il/donate

עורכים: הרב יצחק איתן מזרחי, הרב שמואל מקמל
הגהה: הרב משה קורנוויץ

ניהול: הרב שניאור גורפינקל, הרב זלמן ברנשטיין

עיצוב ועימוד: מאיר קולטון

נא לשמור על קדושת הגיליון

טושי'ע וניכ אוי'ח סתרצ'ה ס'ב. שע'ת שם סק"ב. וראה ביאור הלכה שם ד"ה עד דלא ידע. פסק'ת שם אות ג. שיחות קודש שושן פורים תשל"ז עמ' 510. התועודיות תשמ"ט ח"ב ע' 454. התועודיות תשר"מ ח"ב ע' 1180.

יום השישי ברכת המזון

בסיום סעודת פורים מברכים ברכת המזון עם הזכרת היום בנוסח "ועל הניסים". האוכל לחם (לפחות כזית) לפני השקיעה, אומר בברכת המזון "ועל הניסים" גם אם סיים את סעודתו במוצאי פורים. אך אם התפלל ערבית באמצע סעודתו, לא יאמר "ועל הניסים" בברכת המזון.

ראה שו"ע אדה"א או"ח סקפ"ח סי"ז.

יום השישי תפילת ערבית לאחר סעודת פורים

יש לדאוג שיזכרו להתפלל תפילת ערבית בזמנה, שלא תדחה מחמת שימשכו בסעודת פורים. לכתחילה יש לומר קריאת שמע של ערבית לפני חצות הלילה, ובדיעבד יכול לומר גם לאחר חצות עד עלות השחר. ויש שכתבו גם לגבי תפילה להחמיר להתפלל לפני חצות הלילה, ולהלכה ניתן להתפלל לכתחילה תפילת ערבית לאחר חצות.

שו"ע או"ח סר"ה ס"ג. דרך החיים סמ"ו ס"ד. קצות השולחן סכ"ז בדה"ש סק"ג. וראה א"ת ח"ב ע' קנח.

כתיבה: הרב שמואל מקמל. הגהה: הרב שבתי יונה פרידמן.

יום שלישי מאכלי הסעודה

מצוה להרבות בסעודת פורים ולערוך סעודה נאה ככל האפשר. נוהגים לאכול פת בסעודת פורים וראוי לאכול שיעור של כביצה (54 סמ"ק) או לפחות כזית (27 סמ"ק). כמו כן יש נוהגים לאכול בשר בסעודת פורים, וניתן לקיים מנהג זה בבשר עוף (אך יש שכתבו לאכול בשר בהמה דוקא). ונוהגים לאכול בפורים "קרעפכין" (כסיס בצק ממולאים בבשר).

טור ורמ"א או"ח ר"ס תרצה. שו"ת מהר"ם שיק או"ח ס"י שם. נמוקי אורח חיים ס"י תרצה סק"א-ב. א"ת ח"ה ע' רט הע' 5. ספר המנהגים ע' 74 הערה ד"ה משה ושמחה. נתיבים בשדה השליחות ח"ב עמ' 150.

יום רביעי שתיית יין

אמרו חכמים שחייב אדם להשתכר בפורים עד שלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. החובה היא לשנות יין יותר מרגילותו (ועדיף שתיית יין משאר משקאות), ואחד המרבה ואחד הממעט, ובלבד שיכוון לכו לשמים. עם זאת אין הדבר דוחה ח"ו אף מצוה; ולכן, אדם שיודע בעצמו שעל ידי שתייתו יבוא ח"ו לזלזל באיזו מצוה, תפילה, או ברכה, או שיבוא ח"ו למצב של קלות ראש, או איסור לשון הרע – מוטב לו שלא ישתכר. וכן מי שהוא חלש בטבעו, או שהיין מזיק לבריאותו – לא ישתכר, אלא יסתפק בשתייה יותר מרגילותו.

הרב מיכאל אבישיד
רב קהילת חב"ד רמת בית-שמש א'
וחבר מכון הלכה חב"ד

משולחן
ההלכה

שיעור נתינת מתנות לאביונים

אפשר לקנות בו כלום לא יוצאים ידי חובה⁶ ולכן במציאות ימינו צריך לפחות שקל.

ויש שכתבו שהשיעור הוא כדי לקנות כביצה לחם⁷, והיו שאמרו שהשיעור הוא בכדי לקנות כגרוגרת⁸,

ויש שכתבו ששיעור הנתינה צריך להיות מספיק שיוכלו לקנות בו לפחות שיעור סעודה של ג' ביצים⁹, ולכן כתבו הפוסקים ההולכים בשיטה זו לתת סכום שעני יכול לקנות סעודה קטנה, כגון מנת פלאפל ושתייה.

ואף שיש הנוטים להקל¹⁰, אבל ידועים דברי הרמב"ם שכתב¹¹: "וכן חייב אדם לשלוח שתי מנות של בשר, או שני מיני תבשיל, או שני מיני אוכלין לחבירו... נתן לכל אחד מתנה אחת או מעות או מיני תבשיל או מיני אוכלין". עכ"ל. והלא אם היה מסכים לשיעור שווה פרוטה לא היה כותב לכאורה 'מיני תבשיל או מיני אוכלים' לשון רבים, ולכן נראים דבריו יותר כשיטה הרביעית – כשיעור סעודה קטנה.

ויש להוסיף מדברי הרמב"ם הידועים (אף שלא הובאו בשולחן ערוך) שכתב: "מוטב לאדם להרבות במתנות אביונים מלהרבות בסעודתו

בין מצוות יום הפורים המנויות במגילה, היא מצות "מתנות לאביונים"¹. ומכך שנאמר "מתנות-לאביונים" בלשון רבים, למדו שהחייב הוא לתת לפחות שתי מתנות לשני אביונים – מתנה אחת שוות פרוטה לכל אביון². ונחלקו האחרונים³ כאשר נותנים למשפחה של כמה נפשות, האם נחשב לכמה עניים או עני אחד, ולכן יש להדר לתת לשתי משפחות⁴.

מהו שיעור הנתינה במתנו לאביונים?

אודות שיעור המתנה שחייב לתת לכל עני, נאמרו כמה שיטות: לדעת הריטב"א מן הדין יוצאים ידי חובה בשיעור שווה פרוטה⁵, ויש שכתבו שלשיטתו בזמן הזה צריך לתת יותר משווה פרוטה, כיון שלשיטתו מצוות מתנות לאביונים אינה ככל צדקה אלא בעיקר מטעם שמחת פורים (במשתה), ולכן במצבנו כיום שבשווה פרוטה אי

1. אסתר ט, כב. להעיר ממנהג כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב, אותו חידש הרבי אף בדורנו, לערוך מבית פורים (מעבר למצוות מתנות לאביונים). וראה לקושי ח"ב ע' 537 ואילך.

2. מגילה ז, א (וראה פרטי דנים ב"יעוד מעות פורים בב"מ עה, טו). נושוע' ונו"כ או"ח סתרצ"ד ס"א.

3. המהרש"א (על הגמ' שם). והערוך השולחן סתרצ"ד.

4. ויש להעיר דבשו"ע שם, בסעיף ב-ד מובא שם דין מתן מעות צדקה דפורים, והיינו דגם אחרי שאדם קיים חובתו במתנות לאביונים, עדיין יש עליו להמשיך לתת לעוד עניים צדקה (אך בזה הדינים קלים יותר מחובת מתנות לאביונים), ועל זה נאמר כל הפושט יד נותנים לו, ובהו אפשר לתת גם לעכו"ם משום דרכי שלום וכו', משא"כ לשני עניים הראשונים – כשנותן מדיון מתנות לאביונים – הם חובה לכל דבר, ועליו לתת לעניים דווקא וכמו שפסק עם הערוך השולחן שצריך לתת למי שמוגדר עני, ואכמ"ל.

5. ריטב"א על הגמ' שם. וכן פסקו המקור חיים והאשל אברהם (סתרצ"ד), ועד שהפסקות אלעזר (שם) כתב שאנו אין לנו אלא דברי הריטב"א.

6. וע"ד דברי הסמ"ע בחושן משפט שהובא גם בפוסקים באבן העזר, שכיום לא פשוט לקדש אישה בשווה פרוטה.

7. צפנת פענח פ"ב דמגילה. ולמד זאת מר"ש במסכת חלה.

8. ע"ד שיעור צדקה המובא ברמ"א י"ד סרמ"ט.

9. זרע יעקב ועיני בשערי תשובה סתרצ"ד, ובפקודת אלעזר הנ"ל, כתב שאחרי שראה דברי הזרע יעקב התחיל לנהוג כמותו. וכן פסק בקיצור שולחן ערוך להרב טולידנו,

10. ומבססים את דבריהם ואומרים שאין לנו אלא דברי הריטב"א הנ"ל.

11. פ"ב ממגילה ה"טו'.

סמס
לרב

smslarav.co.il

הרב ליאור רוזנבוים <

דיין ומורה-צדק בבאר שבע וחבר מכון הלכה חב"ד

האם מותר בפורים ללבוש בגדי אשה כתחפושת?

למעשה ראוי להחמיר בזה.

מקורות: לובי איסור "לא ילבש גבר שמלת אשה" (דברים כב, ה), שנאמר בכדי למנוע פריצות ולהתרחק מדרכי העכו"ם (ראה ט"ז נט, א. טו"ש"ע ו"כ י"ד סק"ב), היו שכתבו שהאיסור הוא בעצם הליבשה (דרכי-תשובה י"ד סק"ב סק"ב סק"י; מנח"י ח"ב סק"ח). ולובי המנהג ללבוש תחפושות לצורך שמחת פורים או שמחת חתן וכלה, היו שכתבו שאין למחות ביד בבגדים הלבושים תחפושות של בגדי נשים וכן להיפק, כיוון שמטרת הליבשה היא לשם שמחה בלבד. אלא שלמעשה פוסקים רבים אסרו זאת (ראה מהר"י-מינץ תשובה טז; רמ"א או"ח סתרצ"ו ס"ח; מ"ב שם סק"ל; בי"ח י"ד סק"ב ט"ז שם סק"ד).

הרב מנחם כהן <

רב קהילת חב"ד בית מנחם, באר שבע וחבר מכון הלכה חב"ד

האם מותר לעבוד בפורים, כאשר מדובר בעבודה שמקבלים עליה שכר גבוה בהרבה מהשכר הרגיל?

אף אם מעיקר הדין היה אולי מקום לדון ולהתיר לעבוד בכזה רווח גדול, אך למעשה יש להימנע מכך, כיוון שהעושה מלאכה בפורים אינו רואה סימן ברכה.

מקורות: ראה מגילה ה, ב; שו"ע או"ח סתרצ"ו ס"א (מלאכה). ט"ז שם סק"א. שירי כנה"ג הגהות חב"י אות ה, (מסחר); שע"צ שם סק"ג בשם פרמ"ג (דכל דבר שיהיה בו הפסד שרי, דכל דבר שמחה מותר בפורים). ולענין שאינו רואה ברכה ראה שירי כנה"ג א' ובמ"א ב (מח' הרמב"ם והב"י).

הרב משה קורנוויץ <

רב קהילת חב"ד רמת בית שמש ד' וחבר מכון הלכה חב"ד

האם למנהגנו לובשים בגדי שבת בפורים?

לובשים בגדי שבת בפורים, מהערב, לכבוד קריאת המגילה.
מקורות: ראה רמ"א או"ח סתרצ"ה ס"ב; כה"ח שם סק"ג. התועודיות תשמ"ח ח"ד ע' 304.

ובמשלוח מנות לרעיו... שהמשמח לב האומללים האלו דומה לשכינה, שנאמר¹² 'להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים'. עכ"ל. לכן בודאי שכל אחד יבחר לקיים מצווה זו בהידור רב, והלואי שסכום המתנות לאביונים יעלה על סכום שמוציאים עבור המשלוח מנות. ולכן יש להקפיד לתת לפחות לשתי עניים סכום שיוכל לקנות בהם סעודת פורים וברווה, כל אחד לפי יכולתו.

על פי האמור אולי תומתק השאלה של הפרי מגדים מדוע לא מצאנו בש"ס ראשונים (חוץ מהריטב"א) ושולחן ערוך ונושא כליו על אתר שידברו על שיעור המשלוח מנות?! ואולי הוא משום שהיה פשוט להם שצריך לשמח את העניים במתנה יפה, ובלשון המהרש"א¹³ "נתינה מעלייתא". וכל אחד יודע ערך ושווי של סעודה טובה כפי יכולתו.

אמנם התורה חסה על ממונם של ישראל, אבל כאמור באופן זה יקיים את דברי הרמב"ם להרבות במתנות לאביונים ויחשוש לדעות הפוסקים הנ"ל. ועוד ידוע שאמרו חז"ל שאף אחד לא ניזוק מהצדקה, וכמו שפסק השולחן ערוך בריש הלכות צדקה, שעל זה אמר הכתוב "והיה מעשה הצדקה שלום"¹⁴. לגבי חינוך הקטן במתנות לאביונים, למעשה כתבו הפוסקים שיש בדבר חובה¹⁵, אלא ששיעור הנתינה של קטנים יכול להיות אף בשווה פרוטה¹⁶.

12. ישעיהו נז.

13. מגילה ז.

14. ישעיהו לב, יז.

15. כדברי הפ"ג (בסתרצ"ד) שהוא חובה (נדלא כאשל אברהם בוטשאטש (שם) שכתב שהם פטורים, וגם שלא כהמנ"א שסובר שהוא רק חומרא).

16. כהרטיב"א שם.

כל הפושט יד...

האם על אביחי להחזיר את כל הכסף שקיבל במשתה פורים הגדול של גביר העיר בשל הונאתו, או שתרומה זו תרומה ואינה חוזרת?

ההפתעה הגדולה ועל הטרחה הגדולה לבוא עד לביתו.

בתוך המסיבה, היה אדם אחד חד עין, וכנראה שהוא לא שתה כמו יתר הנוכחים שהיו מבוססים כהוגן, והוא קלט את התרמית. ואכן למחרת בבוקר בבית הכנסת - סיפר האיש לגביר בלחש, שה"משפיע" מאמש אינו אלא מנהל מוסד הגר בצד השני של העיר.

כעת הגביר חש מרומה ומאוכזב, ובטח לא רצה שיתפרסם העניין. מיהר לאתר את אביחי ודרש ממנו בכל תוקף להחזיר את הצ'ק שנתן לו כיון שחשב שהוא אכן "המשפיע", מה שהתגלה כשקר גם ונמצא שהוליך אותו שולל בפני רבים... אלא שאביחי בשלו, מסרב להחזיר את הצ'ק באומרו: ראשית - גם אם נניח שהזקתיך - ישנה הלכה שאם אדם הזיק מחמת שמחת פורים הינו פטור מתשלום, אף בדיני שמים. ועוד והוא העיקר: התרומה הינה תרומה. נדר הינו נדר. נדרת להביא לצדקה לעניים ולעמלי תורה - אני ומוסדותיי עונים על הגדר הזה במדויק, ומה לך כי תלין?

אביחי, מנהל של אחד ממוסדות החינוך בביתר עילית, היה חקיין טוב וגם היה נראה דומה לאחד המשפיעים החשובים בדורנו. הלה ידע שישנו גביר גדול שגר בעירו, שעושה סעודת פורים כמשתה ענק, ו'כל הפושט יד - נותנים לו'. כמו כן ידע שגביר זה אוהד גדול של המשפיע הנ"ל, אותו ידע אביחי לחקות בשלימות, מה גם שהיה דומה לו חיצונית באופן כמעט מושלם.

הלה חמד לו לצון והחליט לגייס עמו שני בחורים שישמשו כמשמטיו, וכך יכנס לביתו של הגביר בסעודת פורים, ויחקה את המשפיע בקולו ובתנועותיו באופן מושלם ואולי יקבל ממנו תרומה נכבדה למוסדותיו. אמר ועשה.

פורים הגיע. בבית הגביר התארגנו לסעודה החשובה. אט אט התיישבו לסעודה טובה הגביר, משפחתו ומקורביו, והחלו לחלק כסף לכל דורש. מאה שקלים לכל מתרים/מוסד.

והנה פתאום נשמע רחש בחש באוויר. 'המשפיע' הגדול הגיע!!!

מיהר הגביר וקם ממקום מושבו והכניס את 'המשפיע' (שלא היה אלא אביחי מידוענו) לביתו ברעש גדול, הושיבו על מקומו בראש השולחן והזעיק את עוזריו לתעד את המאורע הגדול.

ואכן אביחי מידוענו 'שיחק אותה' בצורה מושלמת: הוא ישב ליד הגביר, בייך ושיבח אותו ואת בני משפחתו, ומפלס הרגשות של הגביר עלה ועלה.

כשהגיע "המשפיע" לצאת - הביא הגביר פנקס צ'קים ורשם לו 40,000 ש"ח לו ולמוסדותיו, תוך שהוא מודה לו בהתרגשות ובהתפעלות על

ונשאלת השאלה האם נקבל את טענותיו של אביחי ואינו צריך להחזיר את הכסף שקיבל בשמחת הפורים מאת הגביר, או שאינו אלא כרמאי ויצטרך להחזיר הצ'ק שקיבל בטעות?

”
אביחי מיודענו 'שיחק אותה'
בצורה מושלמת: הוא ישב ליד
הגביר, בירך ושיבט אותו ואת בני
משפחתו, ומפלס הרגשות של
הגביר עלה ועלה.

וזה שהחליט הגביר לכבדו וליתן לו סכום עצום שכזה, הוא רק בשל טעותו בזיהוי המתחפש.

נמצא שאומדן דעת העשיר היה שאם אכן יגיע המשפיע האמיתי - הנ"ל יקבל למוסדותיו סכום עצום שכזה, אך כל השאר לא יקבלו מעל למאה שקלים חדשים. אם כן, אומדן דעתו של העשיר מוכיח לנו שלא התכוון לנתינה לאיש זה כלל והינה בגדר טעות ויש להשיב את הצ'ק לבעליו. ואין שום חילוק אם הנדר היה למטרות חולין או למטרות צדקה: התחייבות בטעות - הינה טעות.

כמו כן נאמן העשיר לומר על עצמו שלו היה יודע שכל זה הצגה בתחפושת לא היה נותן יותר ממאה שקלים, ויש להאמין לו בכך שנתניה זו אכן היתה בטעות.

ונראה לומר שאף את המאה שקלים שקיבל כל מוסד אחר - הפסיד מנהל המוסד, בכך שהחליט לרמות את הגביר, ובכך להשפילו ולבוזתו בתרומה שלא התכוון אליה. מה גם שיוצא שלו היה מגיע בדרך הישרה אל הגביר - היה מקבל את הכסף המובטח לו, כמו שקיבלו שאר המתרמים; אולם מאחר שהוכח שאומדן דעת העשיר בכל נתינה זו היתה בטעות - אם כן לא זכה מנהל המוסד אפילו בשקל אחד, וע"כ אע"פ שהינו מוחזק בכסף, עליו להחזיר אותו בשלימותו לגביר.

מקורות: שו"ע חו"מ ר"ח ס"א ורמ"א שם, ובר"י ס"ד ברמ"א, ובסמ"ע שם סק"י, משפטי התורה סימן ח'.

תשובה בקצרה

על אביחי להחזיר, ואינו רשאי לקבל ממנו אפילו את אותם מאה השקלים שהגביר חילק באופן שווה לכל המבקשים האחרים בסעודה.

תשובה בהרחבה

הכסף שנתן העשיר לצדקה - דינו כנדרי צדקה, ונפסק בהלכה ש"כל הנודר או נשבע, רואים דברים שבגללן נשבע או נדר, ולומדים מהם לאיזה נתכוון, והולכים אחר העניין ולא אחר משמעות הדיבור". ואף אם נדר לחברו, אם ישנו אומדן דעת שהתכוון לדבר מסוים בעת תרומתו - יש ללכת לפי אומדן הדעת וכוונתו של תורם הצדקה.

אם כך יוצא במקרה שלנו שהייתה כאן רמאות רצינית, שהרי ידוע לכולם שאע"פ שמדובר בגביר גדול - אינו מחלק לאף אחד בפורים יותר משטר של מאה ש"ל לכל הבא ליטול למוסדותיו. לפיכך ברור שאם היה יודע שאין המתחפש העומד מולו "המשפיע" הגדול שהינו מעריץ - בוודאי שלא היה מקבל הלה יותר ממאה שקלים ככל השאר,

פורים קטן באמצ'סלב

היהודים. עד מהרה הזעיק למקום חיילים, כדי להגן על 'פקחים במצוקה'. בכך לא הסתפק האיש. הוא רקח מרקחת שלמה שנועדה להפיל את הסוחרים שהמרו את פיו.

המפקד ישב וחיבר דוח מפורט על "התנגדותם האלימה של הסוחרים המורדים מאמצ'סלב". אל הדוח צירף כמה רובים ישנים, שיצאו מכלל שימוש, והוסיף כי "זה הנשק שהוחרם מידי המורדים". את הדוח והממצאים המצורפים שלח בדחיפות לקצין המודיעין הראשי היושב בפטרבורג, והמליץ להעביר את העניין לטיפולו הזריז של הצאר בכבודו ובעצמו.

קצין המודיעין הראשי, שלא הצטיין באהבת ישראל יתרה, העביר את הדוח כמות-שהוא לטיפולו של הצאר. הצאר אך ראה את המילה "מורדים", ותגובתו לא איחרה לבוא. את הסוחרים היהודים מאמצ'סלב הורה להעניש בכל חומרת הדין. נוסף על כך גזר הצאר, כי אחד מכל עשרה מיהודי אמצ'סלב יגוייס לשורות הצבא.

תגובתו החריפה של הצאר הכתה את יהודי אמצ'סלב בהלם. הדי הפרשה חרגו בהרבה מתחומי אמצ'סלב והסבו דאגה עמוקה לראשי היהדות ברוסיה כולה. שהרי מעתה, לאחר שהאשמת-השווא נתקבלה ללא כל חקירה ודרישה, יהיו כל הסוחרים היהודים ברוסיה חשופים לעלילות דומות!

התכנסו המנהיגים והחליטו להפעיל את

היה זה בימי שלטונו של הצאר הרוסי. התעשייה הרוסית הייתה אז בשפל חסר תקדים, ואיכות תוצרתה - ירודה. אין פלא אפוא כי רבים נשאו את עיניהם לסחרות מיובאות מארצות חוץ. אולם המכס שהטילו השלטונות על סחורה מיובאת היה גבוה כל-כך, עד כי רק העשירים היו מסוגלים לקנותה.

על רקע זה פרח ושגשג שוק ההברחות. השלטון הרוסי השקיע מאמצים רבים כדי להילחם בהברחות. פקחים חמורי-סבר שוטטו בשווקים וניסו לאתר סחורה מיובאת וללכוד סוחרים מעלימי מכס.

**אולם סוחר צר-עין
העליל עליהם כי
סחורתם מוברחת
וכי לא שולם עליה
מכס. חיש-מהר
הוזעקו למקום
פקחים**

מי שעבר על החוק ונתפס - נענש קשות. יום אחד ייבאה קבוצת סוחרים יהודים מהעיר אמצ'סלב סחורה מחוץ לרוסיה. היבוא היה חוקי ועל הסחורה שולם המכס הדרוש. אולם סוחר צר-עין העליל עליהם כי סחורתם מוברחת וכי לא שולם עליה מכס. חיש-מהר הוזעקו למקום פקחים, שביקשו להחרים את הסחורה ולהובילה לתחנת המשטרה.

הסוחרים היהודים, בידעם את נפש הפקחים שלפניהם, חששו כי ברגע שהסחורה תילקח מהם, יסירו הפקחים מעליה את התוויות המאשרות כי דמי-המכס אכן שולמו בעבורה, ואזי יואשמו כמבריחים. "בדקו את הסחורה כאן, מול עינינו", דרשו הסוחרים וסירבו להניח לפקחים ליטול אותה עמם.

מפקד יחידת הפקחים זעם על 'חוצפתם' של

תגובתו החריפה של הצאר הכתה את יהודי
אמצ'סלב בהלם. הדי הפרשה חרגו בהרבה מתחומי
אמצ'סלב והסבו דאגה עמוקה לראשי היהדות
ברוסיה כולה. שהרי מעתה, לאחר שהאשמת-השווא
נתקבלה ללא כל חקירה ודרישה, יהיו כל הסוחרים
היהודים ברוסיה חשופים לעלילות דומות!

בניו של הצאר העלו את הדברים לפני אביהם, אשר ניאות לשגר לאמצ'סלב שליח מיוחד, כדי שייכנס לעובי הקורה ויוציא את האמת לאור. לתפקיד נבחר הנסיך טרובוצקי. קודם צאתו לדרך נועד עמו שר-הפנים ומסר לו את נקודת-מבטו על הפרשה.

לנסיך טרובוצקי לא נדרש זמן רב כדי להבין כי פרשת ה'מרד' של הסוחרים היהודים באמצ'סלב בשקר יסודה. יתרה מזו, הוא אף גילה כי הרובים הישנים שצורפו לדוח שחיבר מפקד יחידת הפקחים, נגנבו על-ידו או על-ידי מי מאנשיו ממחסן נשק צבאי.

בתוך זמן קצר חיבר הנסיך טרובוצקי דוח משלו על האירוע. הדוח נשלח אל הצאר, וזה מיהר לבטל את העונשים שהטיל קודם-לכן על יהודי אמצ'סלב. לעומת זאת, מעליל העלילה לא יצא נקי מהפרשה. הוא הואשם בהטעיית הצאר ובבידוי עובדות וראיות, והוענש בהתאם.

ליהודי אמצ'סלב הייתה אורה ושמחה. היום שבו ביטל הצאר את העונשים הכבדים, היה להם לכעין פורים קטן.

מלוא השפעתם בחלונות הגבוהים. בין השאר הצליחו להגיע אל שר-הפנים. השר, שחש פגוע מעצם העובדה שקצין המודיעין הראשי עקף את סמכותו והעביר מידע פנים-ארצי ישירות אל הצאר, בלי לשתפו וליידע אותו תחילה, היה נוח להשתכנע.

בפגישתו הבאה של שר-הפנים עם הצאר, סיפר לו האחרון על פרשת 'המרד באמצ'סלב' ועל אמצעי הענישה שהורה לנקוט נגד הסוחרים המעורבים ב'מרד' ושאר יהודי העיר.

"הלזה ייקרא מרד?!", תמה השר בקול-רם והוסיף, "סבורני, הוד מעלתו, כי תיאור המאורע לוקה בהגזמה פרועה". בינו לבין עצמו כבר החליט שר-הפנים לעכב את ביצוע הענישה.

בינתיים ניתנה שהות נוספת לראשי היהדות ברוסיה, אשר הוסיפו להפעיל את השפעתם על גורמים רמי-דרג במדינה. הם הגיעו ליורש העצר, הנסיך אלכסנדר, ולאחיו קונסטנטין, והצליחו לשכנעם כי מדובר בהאשמת-השווא. הם אף טענו באוזניהם, כי אם ייוודע בעולם שיהודי אמצ'סלב 'מרדו' בצאר, כדברי המלעזים, יושם הצאר ללעג ולקלס וחוסנו של השלטון הרוסי כולו ייפגע.

באדיבות 'מכון מדעי טכנולוגי להלכה'

כשהדלת סגורה, ובפרט כאשר היא איננה פועלת במלוא עוצמתה. בנוסף, ציינת בעצמך שיש מקורות כניסת אוויר נוספים, כך שהחשש הוא רחוק עד מאד.

אך מעבר לכך, לגופם של דברים, כבר התקבל בפשיטות שלא לחוש כלל לפער קל של מאמץ המנוע, שאינו מורגש בחושי האדם (כלומר תוספת המאמץ אינה מורגשת - גם אם תוצאה מסויימת שלה, כגון שינוי קל ברעש, כן מורגשת), במיוחד כל עוד שאין כל תועלת מכוונת, משמעותית ומורגשת, באותה תוספת מאמץ.

גידון זה דומה לכל היותר למעבר בסמיכות למאוורר פועל, שמשנה את עוצמת המאמץ הנדרשת מהמנוע, או להשפעה זעירה וקלושה על עוצמת צריכת החשמל במנורה, הנגרמת כתוצאה משהות האדם בחדר, בשל הבדלי הטמפרטורה, או לפתיחת מקרר (אפילו עם התקן שבת מהודר) בשעה שהמנוע פועל, שגורם לשינוי עוצמת המאמץ של מדחס הקירור של המקרר, כתוצאה משינוי טמפרטורת הגז, וכיצא בזה בהשפעות על עוצמת המאמץ של מדחסי קירור של מזגנים, ועוד רבות, שאין חוששים להם כלל וכלל.

השפעה אפשרית על עוצמת וונטה בשבת

...

שאלה: יש לנו וונטה עם מפוח של חברת פולק הידועה מפתח תקווה, שהמפוח מושך את האוויר מ-2 חדרי שירותים (ש אחד מהם הוא גם אמבטיה ומסונף גם לחדר כביסה) ופולט אותם דרך צינור החוצה. לאחרונה, צירפנו גם בקר מהירות על מנת להשאיר את המפוח והוונטה על עוצמה נמוכה כל השבת. השאלה, האם בשבת שאנו מפעילים את הוונטה על חלש כל השבת, יש סיכון כשהדלתות של השירותים סגורות שהוונטה יותר מתאמצת לשאוב, ועלול להיות איסור בכך שמביאים אותה למאמץ יותר חשמלי, או שאין חשש משום שהעוצמה חלשה בין כה וזה לא משפיע, או שכיוון שיש מעט רווחים של קרוב ל-5% מתחת לכל דלת על פי רוב, שזה אמור לגרום שהוונטה לא תצטרך יותר להתאמץ, או מפאת השטח של 2 שירותים, שהמאמץ השאיבה לא משתנה.

תשובה: ראשית, ככל שהוונטה הותקנה כיאות, תוך חישוב יחס נכון בין האוויר הנכנס לאוויר היוצא, לא אמור להיות פער משמעותי

15% ממשפחות אנ"ש לא יכולות לחגוג את החג
התרומה שלכם זו שמחת החג שלהם!

תרמו עכשיו

טלפון: 02-3011707 או בלינק המצורף
בנק מרכזתל 17 | סניף 740 | חשבון 94995968
קופת הצדקה חב"ד ע"ד (נא לציין עבור מתנת לאבינוים)

- יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד -

דיני ומנהגי ימי הפורים ה'תשפ"ג

יום שני י"ג אדר – תענית אסתר

- **דיני התענית:** חתן וכלה בתוך שבעת ימי המשתה, ובעלי ברית – פטורים. מי שאינו חש בטוב ישאל רב מורה הוראה האם לצום.
אין שוטפים את הפה.
- **שחרית:** בתפילת לחש אין אומרים "עננו". בחזרת הש"ץ אומר הש"ץ "עננו" בין ברכת 'גואל ישראל' ל'רפאנו'. אמירת 'סליחות' בסדר התפילה, אחרי 'מתרצה ברחמים'.. כי אין עוזר". אבינו מלכנו הארוך, "ואנחנו לא נדע", חצי קדיש, "א-ל ארך אפים" הקצר.
- הוצאת ספר תורה וקריאת התורה "ויחל משה".
- ביום התענית נותנים "אגרא דתעניתא" לצדקה (בנוסף למחצית השקל), שהוא עלות הסעודות שהיו אמורים לאכול היום.
- **זכר למחצית השקל:** לפני תפילת מנחה נותנים שלושה מטבעות של חצי המטבע שמשמשים בו באותו מקום. נוהגים לתת עבור כל בני הבית, ויש הנוהגים לתת גם בעד עוברים שבמעי אמן. טוב שיחנכו גם את הילדים לתת מחצית השקל מכספם שלהם.
- **מנחה:** וידבר וקטורת, אנא בכח, אשרי, חצי קדיש. הוצאת ספר תורה וקריאת 'ויחל משה', עולים שלושה אנשים, והשלישי הוא המפטיח. אין אומרים **קדיש בסיום הקריאה**. הגבהה. הפטרה – 'דרשו ה':. אחרי 3 ברכות ההפטרה – לפני תפילת שמו"ע – מחזירים את ספר התורה לארון הקודש, 'יהללו', חצי קדיש. בתפילת לחש אומרים 'עננו' בשומע תפילה, שליח הציבור בחזרת הש"ץ אומר "עננו" בין ברכת 'גואל ישראל' ל'רפאנו', ולפני 'שים שלום' יאמר "אלקינו ואלקי אבותינו... יברכך". אין אומרים תחנון, ולא "אבינו מלכנו".
- מעיקר הדין זמן סיום התענית הוא כמו בכל התעניות, בצאת הכוכבים. אמנם כיון שאסור לאכול לפני קריאת המגילה, ממשיכים בפועל להתענות עד אחרי קריאת המגילה.

ליל פורים

- לובשים בגדי שבת.
- נוהגים – ובעיקר הקטנים – ללבוש פרצופים (=מסיכות) לפורים.
- ערבית: בתפלת שמונה עשרה אומרים "ועל הניסים". אחר שמונה עשרה – קדיש 'תתקבל'.
- קריאת המגילה. אחרי קריאת המגילה אומרים "ואתה קדוש", הש"ץ אומר 'קדיש שלם' אך מדלג על הפיסקא 'תתקבל'. 'עלינו' וקדישים.
- גם בלילה מרבים קצת בשמחה ובסעודה. בברכת המזון אומרים "ועל הניסים".

שחרית דפורים

- בשמונה עשרה – "ועל הניסים". אחרי חזרת הש"ץ חצי קדיש, קריאת התורה – "ויבא עמלק" (בפסוק "כי מחה אמחה את זכר עמלק" כופלים את המילה "זכר", כשבפעם הראשונה מבטאים את האות ז' בסגול, ובפעם השנייה בצירה).
- מי שלא שמע קריאת פרשת זכור, יכוון לקיים מצות זכירת מעשה עמלק בקריאת התורה "ויבא עמלק".
- מי שלא נתן מחצית השקל יתן לפני קריאת המגילה. קריאת המגילה עם תפילין (דרש"י).
- גם ביום מברכים "שהחיינו", ומכוונים בברכת שהחיינו גם על שאר מצוות היום.
- לאחר קריאת המגילה: אשרי, ובא לציון, קדיש תתקבל, מחזירים את ספר התורה לארון הקודש, יהללו, וממשיכים התפלה כרגיל.
- עשיית מלאכה: אין עושים מלאכה בפורים, העושה אינו רואה סימן ברכה מאותה מלאכה. בעלי עסק – ישאלו רב ויעשו כהוראתו.

מצוות היום

נשים חייבות בכל מצוות הפורים: מגילה, משלוח מנות, מתנות לאביונים וסעודת פורים (אך אינן שייכות במצוות "לבסומי עד דלא ידע"). ומחנכים את הקטנים במצוות הפורים.

מקרא מגילה

- נהוג להביא את הילדים לקריאת המגילה בבית הכנסת (באם אינם מפריעים).
- לכתחילה קוראים את מגילה ברוב עם ובמנין.
- פותחים את המגילה כולה, ומנהגו שכופלים את המגילה לשלושה חלקים.
- לפני הקריאה מברכים שלוש ברכות: "על מקרא מגילה", "שעשה נסים" ו"שהחינו" (גם ביום, וביום מכוונים גם על שאר מצוות היום).
- הבעל-קורא יכוון להוציא ידי-חובה את כל השומעים, והשומעים יכוונו לצאת ידי חובתם.
- אסור לדבר בשעת קריאת המגילה, החל מהברכה הראשונה שלפניה ועד לסיום הברכה שאחריה.
- חייבים לשמוע כל מילה מקריאת המגילה, מתחילתה ועד סופה, לפי הסדר. מי שלא שמע אפילו מילה אחת - לא יצא.
- מי שלא הצליח לשמוע תיבה או פסוק, יקרא זאת מיד, וגם אם אינו יכול לעשות זאת מתוך מגילה כשרה - יקרא מיד בעצמו עד מקום שהקורא אוזח בו.
- מכים 'המן' כמה פעמים במשך הקריאה, במקום שנזכר 'המן' בתואר כלשהו: 'האגני', 'הרע' וכיוצא בזה. "עשרת בני המן" גם הציבור צריך לקרוא - לפני הבעל-קורא - ובנשימה אחת, מהמילים 'חמש מאות איש' עד לאחר תיבת 'עשרת'.
- לאחר הקריאה מברך "הרב את ריבנו", ברכה זו מברכים רק בקריאה בציבור.
- סוגרים את המגילה לאחר הברכה. ומנהג הרבי שמתחיל לכוון בסיום הקריאה ומסיים לאחר הברכה. אומרים "שושנת יעקב".

משלוח מנות

- נותנים לפחות לאדם אחד (איש לרעהו ואשה לרעותה) לכל הפחות שתי מנות (סוגי מאכל שונים) המוכנות לאכילה מיידית.
- (במנהגי האדמו"ר המובאים בספר המנהגים: משלוח מנות לשלשה אנשים, מאכל ומשקה).
- כל המרבה לשלוח מנות לרעים הרי זה משובח.
- נהוג לשלחם באמצעות שליח.
- משלוח לאֶבֶל (רח"ל): נוהגים לא לשלוח משלוח מנות כלל לאֶבֶל - בתוך השלושים - ולאבל על אביו או אמו, נוהגים שלא לשלוח משלוח מנות כל שנים עשר חודש - גם לא מאכלים פשוטים.
- אולם באם שלחו לאבל מנות מחוסר ידיעה וכדומה, מותר לו לקבלן.
- חובת האֶבֶל עצמו: אֶבֶל חייב במשלוח מנות, אך ישלח מאכל ו/או משקה (כגון בשר ותבשילים) בלבד, ולא דברי שמחה או תענוג (כגון ממתקים), (ויש שכתבו שישלח לאדם אחד בלבד).

מתנות לאביונים

- כל אחד חייב לתת לפחות לשני אביונים. לכתחילה יש לתת דווקא כסף זמין באופן שיוכל העני להשתמש בו ביום פורים.
- אין יוצאים ידי חובת "מתנות לאביונים" מכספי מעשר. מן הדין ניתן לצאת ידי חובה בפרוטה לכל עני, אמנם למעשה ראוי לתת לפחות סכום כסף בשוויה של ארוחה קטנה, סכום זה נאמד בכ-10 ש"ח לערך.
- וראוי להרבות בהוצאות על "מתנות לאביונים" יותר ממה שמוציאים על משלוחי מנות וסעודת פורים.
- מי שאין לו הכנסה ברורה שמאפשרת לממן את ההוצאות ההכרחיות לו ולבני-ביתו במשך שנה נחשב כ'אביון'. כמו-כן מי שהזדמנו לו הוצאות הריגות כגון חתונת בניו או להבדיל הוצאות רפואיות, ואיננו עומד בנטל ההוצאות, נחשב אף הוא ל'אביון' לעניין "מתנות-לאביונים". עם-זאת, מעבר לחיוב הנתניה לאביונים המוגדרים כ'אביונים', אמרו חכמים שאין לדקדק במעות פורים, אלא כל מי שפושט ידו ליטול נותנים לו.
- מצות "מתנות-לאביונים" מחויבת להיות ביום פורים. ומי שלא מזדמנים לו אביונים ביום הפורים אף לא ע"י שליח שימסרם לאביונים ביום הפורים, יפריש את סכום ה"מתנות לאביונים" ויניחם להזדמנות הקרובה בה יוכלו המעות להגיע אל האביונים; והיודע מראש שלא יזדמנו לו אביונים בפורים, ישלח לפני פורים סכום כסף ע"י שליח או ע"י קרנות "מתנות לאביונים" על-מנת שימסרוהו לאביונים בפורים.

משחה ושחיה

- מתפללים תפלת מנחה ואח"כ הסעודה.
- נוהגים להתחיל את הסעודה לקראת סוף היום - כיון שעסוקים במצוות היום, ומנהגן של ישראל להמשיך את הסעודה לתוך הלילה, ורוב הסעודה צריכה להיות ביום.
- ועכ"פ יאכל כביצה, או לפחות כזית, לפני השקיעה. נוהגים לאכול 'קרעפכין' (=כיסנים ממולאים בבשר) בסעודת פורים.
- חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. ולפחות ישתה יותר מהרגלו. מי שהוא חלש בטבעו וכן מי שיודע בעצמו שעל ידי שתייתו יזלזל חס ושלום באיזו מצוה, בברכה או בתפלה, או שיבוא חס ושלום לקלות ראש, מוטב שלא ישתה.
- כמו"כ תקנת הרבי אודות שתיית המשקה קיימת אף בפורים.
- במקרה שנמשכה הסעודה לתוך הלילה אומרים "ועל הנסים" בברכת המזון, זאת בתנאי שעדיין לא התפללו מעריב (באמצע הסעודה).

בערי הספיקות ובירושלים

- ביום י"ד אדר נוהגים בערי הספיקות כמו ברוב העולם – קריאת המגילה בברכה ושאר מצוות היום, וכן קריאת התורה של פורים ואמירת "ועל הניסים" בתפלות ובברכת המזון.
- בירושלים עיה"ק תובב"א נוהגים ביום זה כפי שנוהגים בערי הפרזות ביום "שושן פורים", כמבואר להלן.

יום רביעי ט"ו אדר – שושן פורים ופורים דמוקפות

<ul style="list-style-type: none"> • יש לנהוג בירושלים ככל פרטי הדינים והמנהגים שנוהגים בערי הפרזות ביום י"ד.	בירושלים
<ul style="list-style-type: none"> • קוראים מגילה בלילה וביום ללא ברכה, וכן מקיימים שוב את שאר מצוות היום – משתה ומשחה, מתנות לאביונים, ומשלוח מנות. גם נשים צריכות לקיים את מצוות היום שוב בט"ו מחמת הספק. • יש להחמיר שלא לעשות מלאכה בערים אלו גם ביום ט"ו. • אין אומרים תחנון, אך לא אומרים "ועל הניסים" (אם אמר בטעות "ועל הניסים" אינו חוזר) בתפלות ובברכת המזון, לא אומרים "ואתה קדוש" בתפילת ערבית, וכן בשחרית – לא קוראים קריאת התורה של פורים. רק לאחר סיום כל התפילה – בערבית ובשחרית – קוראים את המגילה בלי ברכות לפנייה ולאחריה. • יישובים הסמוכים לערים המסופקות – קוראים במגילה ומקיימים את שאר מצוות היום רק בי"ד כרוב העולם, ואינם צריכים להחמיר ולנהוג כפורים גם בט"ו.	בערי הספיקות
<ul style="list-style-type: none"> • אין אומרים תחנון, ויש להוסיף במשתה ומשחה. אסור להתענות ביום זה. • תפילות: אין אומרים "ועל הניסים" ואין קוראים בתורה. אם אמר בטעות "ועל הניסים" אינו חוזר. • מלאכה: מותר לעשות את כל המלאכות. • מותר לקבוע נישואין בליל שושן פורים בפרזות. • אָבֵל (ר"ל): נוהגים בידי אבילות בצנעה, אך לא בפרהסיא, ולכן מותר לאָבֵל לשבת על כיסא גבוה, ולנעול נעלי עור. אך ימעט בדברים של שמחה, ולא יצא האבל לבית הכנסת	בערי הפרזים

מדיני פורים בשנה השמינית

שנה זו – ה'תשפ"ג – הינה השנה השמינית (השנה שאחר שנת השמיטה), ויש בה דינים יחודיים בעקבות פירות שביעית המצויים בתקופה זו:

- כיוון שחייב אדם לשלוח בפורים משלוח מנות לאדם אחד - לא ישלח פירות הקדושים בקדושת שביעית, שהרי הוא פורע חובתו בפירות שביעית. אמנם המעוניין להוסיף ולשלוח לאנשים נוספים (מעבר לחיוב), יכול לשלוח גם פירות שביעית.
- מי שקיבל משלוח מנות מרעהו ורוצה להשיב לו כגמולו ולשלוח לו גם הוא משלוח מנות, יש מקום להחמיר ולא לשלוח מפירות שביעית אף אם כבר יצא ידי חובתו.
- את יבול השנה השביעית יש להפקיר בפני שלשה אנשים כאשר כלה אותו מין השדה (ואחר כך ניתן לחזור ולזכות בו. פירות שבזמן הביעור היו עדיין מופקרים בשדה או ברשות אוצר בית דין, ורק לאחר מכן הגיעו לרשותו – לא חלה עליהם חובת הביעור).
- כיוון שפורים (של השנה השמינית) הוא זמן ביעור תמרים, לכן אם אינו יודע מתי כלו מן השדה יבערם בפורים.

מקורות: מגילה ד, ב. טוש"ע וני"א או"ח סתרפ"ו-תרצו. ספר המנהגים חב"ד ע' 4-73. וראה ספר 'הלכה למעשה' (בהוצאת מכון הלכה חב"ד) מועדים – חנוכה ופורים פ"כ-כח ופ"ל. ספר 'הלכה למעשה' (בהוצאת מכון הלכה חב"ד) שמיטה פ"ח סל"ג-ד. פט"ו הע' 47.

עריכה: הרב שמואל מקמל. הגהה: הרב משה קורנויץ.

הרב משה קורנוויץ
רב קהילת חב"ד רמת
בית שמש ד' וחבר מכון
הלכה חב"ד

כיסוי הדם במקום שיבוא לידי גילוי

שאכן סגי בעצם מעשה הכיסוי לבדו, שהרי מיד לאחר שעשה מעשה ביטל את חשיבות הדם [וראה בזה לבקו"ש שם הערה 42].

ביאור המשנה

שנינו במשנה [חולין פז ע"א] 'כסהו ונתגלה - פטור מלכסות', ובגמ' שם הקשו במה זה שונה מהשבת אבידה 'דאמר מר השב אפי' ק' פעמים? ומבאר הגמ' דבכיסוי הדם נאמר מיעוט 'וכסהו', ומבאר רש"י 'אי הוה כתיב וכסה, הוה משמע שיהא נכסה כל שעה אבל וכסהו מיעוטא הוא כסוי זה ותו לא'. משמע שמעשה כיסוי לבדו מספיק אף אם אחר כך חוזר ומתגלה, עצם הכיסוי סגי.

ונח' הפוסקים בהבנת כוונת הגמ', האם כוונת הדברים היא שאכן המצווה היא רק לכסות אך אין מצווה שהדם יהי' מכוסה. או שכן יש מצווה שהדם יהי' מכוסה רק שבאם נעשית המצווה שוב לא מוטל עלינו לכסותו. ונפקא-מינה האם מותר לגלות בידים את הכיסוי, וכן באם גילו את הדם בידים האם יש מצווה לשוב ולכסותו?

בדבר זה נחלקו בעל ה'שמלה חדשה' רבי אלכסנדר סענדר שור, ודודו בעל ה'תורת חיים' רבי אברהם חיים ב"ר נפתלי צבי הירש שור, כפי שנביא בהרחבה במדורים הבאים.

בזמננו אחר הכיסוי הדם מתגלה

בהמשך למה שנתבאר לפני מספר גליונות בענין כיסוי הדם.

הנה גדולי הפוסקים באו לדון, בנעשה בימינו במשחטות, אשר במשך כל יום השחיטה מתקבץ הדם במקום מיוחד, ובסוף השחיטה מכסים את הדם, אך לאחר מכן כל הדם נשפך משם בצינורות מיוחדים, אשר מנקזים את כל הדם. בעת יציאתו שוב הוא איננו מכוסה, כך שלפועל ואין הדם נשאר מכוסה אלא כהרף עין. האם במצב כזה מתקיימת מצוות כיסוי הדם או לאו?

האם המצווה לכסות או שיהי' מכוסה

דהנה יש לדון בשורש מצות כיסוי הדם [כפי שחקר בספר כללי התורה והמצוות ח"א עמ' רפז] האם המצווה היא לכסות את הדם או שהדם יהי' מכוסה ולא מגולה.

ובלשון הרבי [לקו"ש חח"י עמ' 243] 'האם עיקר המצווה הנה בפעולת הכיסוי ואין זה נוגע מה נעשה אם הדם לאחמ"כ, או שהמצווה היא בתוצאה ותכלית הכיסוי - שהדם יהי' מכוסה'. והנה ע"פ מה שהובא בגליונות הקודמים בביאור טעם מצוות כיסוי הדם, ע"פ ביאורי הרבי, שטעם הכיסוי הוא שע"י הכיסוי מתבטלת חשיבותו של הדם - היה נראה לומר

הרב משה קורנוויץ הוא הרב נתן הכשרות של מוצרי העוף והבשר "תפארת אי"ש", במסגרת זו הרב מפקח שמלבד ההיזור על שוחטים חסידיים יבוצעו ההיזורים ההלכתיים המופיעים בסדרת טורים אלו.

שו"ת מתנות לאביונים

ב"ה

שאלות ותשובות לחג הפורים
מנהגי היום במצוות הצדקה

מוגש לרגל חג הפורים תשפ"ג

י"ד ע"י מכון הלכה חב"ד (ע"ר)

האם אפשר להעביר מתנות לאביונים לפני פורים? ע"פ פסיקת הרבנים, זה אפשרי, זה מאפשר להתכונן לחלוקת מתנות לאביונים ביום הפורים עצמו.	זריזים מקדימים
כמה צריך לתת למתנות לאביונים? ראוי לתת לשני אביונים שיעור של סעודה - כ-15 ש"ח - לכל אחד, אבל ראוי להרבות בסכום מתנות לאביונים יותר מהסכום שמוציאים על משלוחי מנות וסעודת פורים.	הסכום
האם נשים וילדים צריכים לתת מתנות לאביונים? אשה חייבת במתנות לאביונים ובעלה יכול לתת בשליחותה, ילדים מגיל חינוך האבא מחויב לחנכם גם במצוות מתנות לאביונים ואביהם יכול לתת עבורם וכדאי שיאמר להם זאת כדי לחנכם במצוות.	חינוך לצדקה
האם מותר לתת מתנות לאביונים מכספי מעשרות? את הסכום של סעודה לכל עני - אין לתת מכספי מעשר, אך להוסיף אפשר גם מכספי מעשר.	כספי מעשרות
האם האביונים בתרומה זו נכללים בגדר "עניי עירך"? בהחלט! הכספים מחולקים לפי העיר עברה תרמתם, תרומה כללית - תחולק לנזקקים בכל רחבי הארץ.	עניי עירך
מי הרבנים המחלקים את מתנות לאביונים? בכל עיר יש רב חבר במכון הלכה חב"ד הממונה על החלוקה לבני עירו, ע"פ היכרות אישית עם כל מקרה ומקרה.	היכרות אישית
מה מיוחד במתנות לאביונים באמצעות קרן המזון? מלבד ההקפדה על חלוקת הכספים למשפחות נזקקות, מכון הלכה חב"ד דואג באמצעות תורמים ייעודיים להוסיף 10% על כל תרומה שתיכנס.	מתנה מוגדלת

טלפון: 02-3011707 או בלינק המצורף
בנק מרכנתיל 17 | סניף 740 | חשבון 94995968
קופת הצדקה חב"ד ע"ר (נא לציין 'עבור מתנות לאביונים')

- יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד -

אחת מכל שבע משפחות אנ"ש לא יכולות לחגוג את החג התרומה שלכם זו שמחת החג שלהם!

תרמו עכשיו

טלפון: **02-3011707** או בלינק המצורף
בנק מרכזי 17 | סניף 740 | חשבון 94995968
 קופת הצדקה חב"ד ע"ר (נא לציין 'עבור מתנות לאביונים')

- יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד -